

ОБЩИНА ИСКЪР, ОБЛАСТ ПЛЕВЕН

5868 гр.Искър, ул."Г.Димитров" 38, E-mail: iskar@iskarbg.com, тел.код: 06516, тел.: 24-24, факс: 21-96

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
гр.ИСКЪР

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ гр. ИСКЪР

Вх. № 16
19.01 2023 год.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от инж. Валентин Василев Йорданов – Кмет на Община Искър

Относно: Приемане на Краткосрочна Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на територията на община Искър за периода 2022-2024 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В изпълнение на чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници /ЗЕВИ/, предлагам на Вашето внимание за приемане на Краткосрочна Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на територията на община Искър за периода 2022-2024 г.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА предлагам на Общински съвет – Искър да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

Общински съвет гр.Искър приема Краткосрочна Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на територията на община Искър за периода 2022-2024 г.

С уважение,

инж. ВАЛЕНТИН ЙОРДАНОВ
Кмет на община Искър

ПРОЕКТ!

**КРАТКОСРОЧНА ПРОГРАМА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ
ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯ ОТ
ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И БИОГОРИВА
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ИСКЪР ЗА ПЕРИОДА
2022-2024 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3, 4
1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
2. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА.....	5
3. ИЗБРАНИ ОБЕКТИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ.....	7
4. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.	8
5. ГРАФИК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	8
6. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.....	8
7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	14

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНЕТИ СЪКРАЩЕНИЯ

МЕ	Министерство на енергетиката
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
ФЕЕВИ	Фонд за енергийна ефективност и възобновяеми източници
ВИЕ	Възобновяеми източници на енергия
ВИЕ	Възобновяеми източници на енергия
ВЕЦ	Водоелектрическа централа
ВтЕЦ	Вятърна електрическа централа
ФЕЦ	Фотоволтаична електроцентрала
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
ДПЕ	Децентрализирано производство на енергия
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕЕС	Електроенергийна система
ЕФРСР	Европейски фонд за развитие на селски райони
ЕРП	Електроразпределително предприятие
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за развитие на регионите
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗВ	Закон за водите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕЕ	Закон за енергийната ефективност
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
КЕП	Крайно енергийно потребление
КЛЕЕВЕИ	Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
БГВ	Битово горещо водоснабдяване
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НЕК	Национална електрическа компания
ПГ	Парникови газове
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СИ	Съвместно изпълнение
СТЕ на ЕС	Схема за търговия с емисии на Европейския съюз
ТБС	Търгуеми бели сертификати
ФЕ	Фотоволтаична енергия
УО	Улично осветление
ПО	Парково осветление

МЕРНИ ЕДИНИЦИ

ktoe	килотон нефтен еквивалент
kV	киловолт, мерна единица за електрическо напрежение
kW	киловат, мерна единица за електрическа мощност
kWp	киловат, мощност на фото – електричен модул при стандартни условия
MW	мегават, мерна единица за електрическа мощност
MWh	мегават час = 0,085984522786 т.н.е., мерна единица за енергия 1 MWh = 3,6 GJ = 0,0860 toe
t	тон
toe	тон нефтен еквивалент 1 toe = 11,63 MWh, нестандартна мерна единица за енергия
GJ	гигаджаул

1. ВЪВЕДЕНИЕ.

Настоящата Общинска краткосрочна програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива е разработена, съгласно изискванията на чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници /ЗЕВИ/ и е в съответствие с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници.

В контекста на задължителното изготвяне на програми за използването на енергията от ВИ, в периода между 2022 и 2031 година са налични съществени предпоставки за ускорено разработване и изпълнение на проекти, базирани на съчетаването на енергоефективност саниране на сграден фонд и системи за улично и парково осветление с въвеждането и оползотворяването на възобновяема енергия.

На базата на приетия План за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на Република България и предвид сравнително кратките срокове за подготовка и реализация на планираните проекти, следва да бъде отделено сериозно внимание на капацитета и експертния потенциал на Община Искър, за формиране на стратегически цели и набелязване на непосредствените задачи, които следва да бъдат изпълнени от общинската администрация, с цел максимално ефективна подготовка на проекти и тяхната успешна реализация. Финансовите инструменти на ПВУ са максимално опростени, като механизми за получаване на безвъзмездна финансова помощ, но в същото време изискват наличие на собствено финансиране за подготовка на проектите, като: изпълнение на енергийни обследвания, технически обследвания и издаване на технически паспорти на сградите, подлежащи на саниране, обследване на системите за външно изкуствено осветление.

В програмния период на ЕС от 2021 до 2027 година също са налични сериозни възможности за финансиране на проекти в областта на ЕЕ и ВЕИ, като същите предпоставки и изисквания са налице и при него. Общинската администрация следва да бъде подготвена и да бъдат създадени структурни връзки между отделните звена, участващи в планирането, подготовката и реализацията на проекти по отношение на сграден фонд и системи за външно изкуствено осветление.

В „Дългосрочната програма за насърчаване използването на енергия от ВИЕ и биогорива в Община Искър за периода 2022 – 2031 година“ са разработени политики и мерки, планирани за изпълнение от Община Искър за десетгодишен период. Настоящата, Краткосрочна програма, обхващайки периода до 2024 година, има за задача да детайлизира подхода и методите за реализация на планираните проекти в приоритетните обекти на интервенция.

2. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА.

За постигане на глобалната национална цел за намаляване на въглеродните емисии до 50 % в рамките на периода до 2030 година, Община Искър следва да изпълнява интегрирани проекти, съчетаващи въздействия, както за намаляване на потреблението на горива и енергия, така и със стремеж за прилагане на съвременни технологии и използване на ВИЕ. По този начин ще се реализират кумулативно ефектите от енергоспестяване, съчетани с максимално намаление на въглеродни емисии.

Община Искър има разработена „Програма за енергийна ефективност за периода 2021 – 2030 година“, както и „Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от

ВИЕ и биогорива за периода 2022 – 2031 година. Базирайки се на съдържщите се в тези две програми, анализи и поставени цели, в настоящата програма са детайлизирани потенциалните проекти и конкретни обекти за интервенция до 2024 г., в които съвместно ще се прилагат пакети ЕСМ и икономически обосновани мерки за използване на ВИ. Ползите от реализацията на Програмата определят и нейните цели:

- ✓ Намаляване на годишния разход на доставена енергия;
- ✓ Намаляване емисиите от CO₂ (въглероден диоксид);
- ✓ Подобряване на екологичното състояние;
- ✓ Подобен комфорт на обитаване в сгради с въведени ВИЕ.

Освен към общинските обекти, Програмата е насочена и към възможностите за подпомагане на гражданите и бизнеса на територията на Община Искър, насочено най – вече към компетентно и изчерпателно информиране относно възможностите за финансиране на проекти за оползотворяване на енергия от ВИ.

Структурата на приоритетите и целите на Община Искър в рамките на Програмата са:

Приоритет № 1: Намаляване на консумацията на доставена енергия в общинският сграден фонд, чрез прилагане на ВИЕ.

Дейности: Реализация на проекти за енергийно ефективно саниране на общинския сграден фонд в съответствие с приетата „Програма за ЕЕ на Община Искър в периода 2021 – 2030 г. при паралелното оценяване на възможностите за използване на енергия от ВИ за всеки конкретен проект.

Цели:

Намаляване на консумацията на доставена енергия в общинските сгради, чрез използване на ВИЕ съчетано с реално понижение на емисии CO₂;

Постигане на класове на енергопотребление на санираните общински сгради, в съответствие с изискванията на наредбата „За енергийна ефективност в сгради“.

Очаквани резултати:

Намаляване на количествата доставена енергия;

Намаляване емисиите от CO₂ (въглероден диоксид);

Подобряване на екологичното състояние в Община Искър;

Подобен комфорт на обитаване в санирани сгради с въведени ВИЕ.

Приоритет № 2: Намаляване на консумацията на доставена енергия от системите за УО и ПО, чрез прилагане на ВИЕ.

Дейности: Реализация на проекти за енергийно ефективно саниране на системите за УО и ПО в съответствие с „Програма за ЕЕ на Община Искър в периода 2021 – 2030 г.“, при паралелното оценяване на възможностите за използване на енергия от ВИ за всеки конкретен проект.

Цел: Намаляване на консумацията на доставена енергия в системи за УО и ПО чрез използване на ВИЕ, съчетано с реално понижение на емисии CO₂.

Очаквани резултати:

Намаляване на годишния разход на доставена енергия;

Намаляване емисиите от CO₂ (въглероден диоксид);

Подобряване на екологичното състояние на Община Искър;

Подобряване на градската среда.

Приоритет № 3: Намаляване на консумацията на доставена енергия в частния сектор (жилищен и стопански), чрез използване на ВИЕ.

Дейности:

Провеждане на целенасочени политики от страна на Община Искър за разясняване на ползите от въвеждане на системи използващи ВИЕ в жилищни сгради, производствени сгради и сгради за обществено обслужване, посредством провеждане на обществени дискусии и информационни кампании;

Създаване на консултативни групи по въпросите на ЕЕ и ВИЕ, съвместно с търговците с енергия (Задължени лица по ЗЕЕ) с цел облекчаване на административните процедури, при наличие на реален инвестиционен интерес за изграждане на съоръжения за използване на ВИЕ.

Очаквани резултати:

Намаляване на годишния разход на доставена енергия от населението и бизнеса;

Намаляване на емисиите CO₂ (въглероден диоксид);

Подобряване на екологичното състояние в Община Искър;

Подобряване на градската среда.

3. ИЗБРАНИ ОБЕКТИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ, ПРОЕКТИ.

За периода от 2022 до 2024 година, в съответствие с дългосрочната програма за ВИЕ са планирани следните обекти за интервенция:

Таблица № 1

Приоритетни сгради за интервенция		Специфичен разход на първична енергия
№	Наименование	kWh/m ²
1.	Административна сграда общинска администрация, УПИ XV-1041, кв.68, гр.Искър	62,43
2.	ДГ „Мара Балева“, УПИ I , кв.62 -гр.Искър	56,22

В сградите по таблица № 1 са предвидени следните дейности:

✓ Обследване за енергийна ефективност, съгласно ЗЕЕ, което по своята същност представлява предпроектно проучване. В резултат от обследването ще бъде избран икономически ефективен пакет от ЕСМ за цялостно саниране на сградите, а след изпълнение на техникo – икономически анализ, ще бъдат определени мерките за изпълнение на системи и съоръжения за оползотворяване на ВИЕ;

✓ Инвестиционно проектиране за енергоефективното саниране и прилагането на системи и съоръжения за оползотворяване на ВИЕ;

✓ Определяне на източника на финансиране;

✓ Реализация на проектите;

✓ Отчет на изпълнението;

✓ Мониторинг и оценка на постигнатите спестявания и произведена енергия от ВИ

4. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.

При успешна реализация на планираните проекти, включително с изпълнение на инсталации за оползотворяване на енергия от ВИ в приоритетните обекти за интервенция, прогнозните количества произведена „зелена енергия“ и потенциала за спестяване на емисии от замяна на конвенционални енергоизточници, са показани в следващата таблица:

Таблица № 2

№	Обект	Потенциална мощност на изградена инсталация	Проектно годишно производство на енергия от ВИ	Годишна икономия на емисии CO ₂
1.	Внедряване на мерки за ЕЕ в Административна сграда общинска администрация, УПИ XV-1041, кв.68, гр.Искър	100kW	83 374 kW	68,36
2.	Внедряване на мерки за ЕЕ в ДГ „Мара Балева“, УПИ I , кв.62 -гр.Искър	100kW	83 374 kW	68,36

5. ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ.

За периода до 2024 г. разпределението на проекто – бюджетите е показано в следващата таблица.

Таблица № 3

№	Обект	Потенциална мощност на изградена инсталация	Проектно годишно производство на енергия от ВИ	Прогнозна стойност на инвестицията	Прогнозен период за реализация и прогнозен бюджет		
					2022	2023	2024
	Проекти за изпълнение на ФВС	kW	kW	лв. с ДДС			
1.	Внедряване на мерки за ЕЕ в Административна сграда общинска администрация, УПИ XV-1041, кв.68, гр.Искър	100	83 374	1 176 000	25 032	-	1 150 968
2.	Внедряване на мерки за ЕЕ в ДГ „Мара Балева“, УПИ I , кв.62 -гр.Искър	100	83 374	1 500 000	-	30 000	1 470 000

6. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.

6.1. Източници за безвъзмездна финансова помощ по проекти за повишаване на енергийната ефективност и прилагане на ВИЕ:

Програма за развитие на селските райони

Фондове на ЕС за периода 2021 – 2027 година;

Европейската комисия осигурява няколко потока на финансиране и предоставя гаранции от бюджета на ЕС, за да подпомогне постигането на целите си по т. нар. „Зелена сделка“. През октомври 2020 година, МС на Република България публикува за обществено обсъждане „План за възстановяване“, който определя насоките за разпределение на финансирането от ЕС в няколко основни направления.

Зелена България е с планирано общо финансиране в размер до 4,50 млрд лева, като в него са включени следните основни приоритетни области:

- Кръгова и нисковъглеродна икономика;
- Биоразнообразие;
- Устойчиво селско стопанство.

В приоритетната област „Кръгова и нисковъглеродна икономика“, като основна съставна част е разработена „Програма за енергийна ефективност“. Програмата предвижда изпълнението на четири компонента за повишаване на енергийната ефективност. В рамките на първия компонент се предвижда да бъдат финансирани мерки за повишаване на енергийната ефективност в жилищния сграден фонд на страната. Обновяването на жилищните сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с целите на Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради (с хоризонт до 2050г.), като ще се финансират предвидените в нея мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради, целящи постигане на минимум клас В на енергопотребление. В допълнение в обхвата на компонента са включени и еднофамилните жилищни сгради. Индикативен ресурс за Компонент 1: 1 728 млн. лв. В рамките на втория компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийно обновяване на държавни и общински сгради, в т.ч. административна (70%), културна (15%) и спортна (15%) инфраструктура. Индикативен ресурс за Компонент 2: 417.5 млн. лв. В рамките на третия компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийно обновяване на промишлени сгради с индикативен ресурс от 282.2 млн. лв. В рамките на четвъртия компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийна ефективност на системи за външно изкуствено осветление с индикативен ресурс от 452.3 млн. лв.

В рамките на Програмата ще бъдат допустими разходи за организация и управление на програмата, както и за организация и управление на проектите от бенефициентите.

Енергийната ефективност се разглежда като приоритет от първостепенно значение, предвид значението ѝ за подобряване на енергийната сигурност на страната чрез намаляване на зависимостта от внос на енергия, намаляване на разходите за енергия на бизнеса, домакинствата и администрацията, създаване на повече работни места, подобряване качеството на въздуха и намаляване емисиите на парникови газове и повишаване качеството на живот на гражданите. Подобряването на енергийната ефективност на сградния фонд ще окаже положително въздействие от гледна точка на икономически растеж и създаване на нови работни места, а спестяването на енергия ще доведе и до спестяване на финансови ресурси. Спестяването на енергия е един от най-бързите и разходно-ефективни начини за постигане на стратегическите цели за борба с климатичните промени, гарантиране на енергийната сигурност и постигане на устойчиво икономическо и социално развитие. Общият планиран ресурс е 3 000 млн. лв. с период на изпълнение 2021-2026 г.

За успешната реализация на проекти в областта на повишаването на енергийната ефективност, Община Искър следва да подготви качествени проекти в достатъчен обем, обхващащ всички определени за приоритетни обекти за саниране, както сграден фонд така и системи за УО и ПО.

Национален план за възстановяване и устойчивост 2022 – 2026 година;

Националният план за възстановяване и устойчивост, приет от ЕК и парламента на ЕС, включва набор от финансови инструменти, позволяващи реализацията на проекти за усвояване на енергия от ВИ в няколко направления:

✓ Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд.

Специфични цели на програмата са:

- Подобряване на енергийните характеристики на националния сграден фонд от нежилищни сгради, чрез прилагане на устойчиви интегрирани високоефективни енергийни мерки;

- Достигане на клас на енергопотребление „А“ и по изключение клас „Б“ след прилагане на енергоспестяващи мерки при публични сгради;

- Намаляване на разходите за енергопотребление, което ще доведе и до спестяване на публичен ресурс;

- Подобряване на условията в помещенията за предоставяне на услуги и за работа.

✓ Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд.

Специфични цели на проекта са:

- Подобряване на енергийните характеристики на националния сграден фонд от жилищни сгради, чрез прилагане на интегрирани енергоефективни мерки;

- Достигане на клас на енергопотребление минимум В след прилагане на енергоспестяващи мерки при жилищни сгради;

- Стимулиране на минимум 30% спестяване на първична енергия за обновените жилищни сгради;

- Ресурсна ефективност, икономическа целесъобразност, декарбонизация чрез ВЕИ, устойчив строителен процес;

- Намаляване на енергийната бедност, чрез намаляване на разходите за енергия;

- Подобряване на условията и качеството за живот на населението в страната чрез технологично обновление и модернизирани сградния фонд

✓ Програма за финансиране на единични мерки за енергия от възобновяеми източници (ЕВИ) в еднофамилни сгради и многофамилни сгради.

Проектът предвижда финансирането на два вида мерки за възобновяема енергия в домакинствата:

Изграждане на **слънчеви системи за БГВ**. Максималният размер на безвъзмездното финансиране на отделно домакинство се предвижда да е 100 % от стойността на системата, но не повече от 1 960,83 лв.;

Изграждане на **фотоволтаични системи** до 10 kW . Максималният размер на безвъзмездното финансиране на отделно домакинство се предвижда да е до 70 % от стойността на системата, но не повече от 15 000 лв. Енергийно бедни домакинства, могат да кандидатстват за безвъзмездното финансиране до 100 % от стойността на системата, но не повече от 15 000 лв.

✓ Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление.

Проектът предвижда предоставяне на 50 % безвъзмездна финансова помощ за реконструкция и модернизация на общински системи за външно изкуствено осветление. Целта на проекта е повишаване на енергийната ефективност, намаляване на разходите на енергия за ВИО и подобряване на условията за живот на населението в страната чрез технологично

обновление и модернизирание на системите за външно изкуствено осветление в България. Проектът е продължение на процедура "Рехабилитация и модернизация на общинската инфраструктура - системи за външно изкуствено осветление на общините" по Програма "Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност", финансирана по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021г.

Основните дейности са свързани с:

- Демонтаж на съществуващи осветители, проводници и кабели;
- Доставка и монтаж на нови осветители, проводници и кабели;
- Доставка и монтаж на съоръжение/я за производство и съхранение на електрическа енергия от възобновяеми източници за собствено потребление в системата за ВИО;
- Извършване на строително монтажни работи, пряко свързани с реконструкцията на системата/ите за външно изкуствено осветление;
- Демонтаж на съществуващи средства за управление, доставка и монтаж на нови средства за управление, измерване и контрол, с възможност за надграждане и разширение, в т.ч. въвеждане или свързване към съществуваща система за автоматизация и управление на системата за външно изкуствено осветление;
- Изготвяне на технически/работен проект;
- Строителен надзор;
- Авторски надзор;
- Управление на проекта и публичност.
-

НДФ – национален доверителен екофонд;

Фондът е създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение "Дълг срещу околна среда" между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България. Съгласно чл. 66, ал.1 на Закона за опазване на околната среда, целта на Фонда е управление на средства, предоставени по силата на суапови сделки за замяна на "Дълг срещу околна среда" и "Дълг срещу природа", от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажименти в областта на опазване на околната среда. Националният доверителен ЕкоФонд е независима институция, която се ползва с подкрепата на българското правителство. Националният доверителен ЕкоФонд финансира проекти в четири приоритетни области:

- Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото;
- Намаляване замърсяването на въздуха;
- Опазване чистотата на водите;
- Опазване на биологичното разнообразие.

6.2. Източници за осигуряване на възмездно финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност и прилагане на ВИЕ:

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“:

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ в България (ФЕЕВИ) е револвиращ фонд, създаден по силата на ЗЕЕ под формата на публично – частно партньорство, като автономно юридическо лице с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет. Основния капитал на ФЕЕВИ се формира от средства предоставени от Глобалния екологичен фонд на ООН, Правителството на Република България, средства от двустранни (правителствени) дарения и средства от други дарители, частни предприятия. ФЕЕВИ изпълнява функциите на финансираща институция за предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на център за консултации. ФЕЕВИ оказва съдействие на българските фирми, общини и частни лица в изготвянето на инвестиционни проекти за енергийна ефективност. Фондът предоставя финансиране, съфинансиране или гарантиране пред други финансови институции.

Основен принцип в управлението на ФЕЕВИ е публично – частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от Българското правителство.

ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат):

Систематичното място на договорите с гарантиран резултат (ЕСКО договори) е в Глава четвърта от ЗЕЕ, носеща наименованието „Схеми за насърчаване за енергийна ефективност“. За разлика от договорите за енергийно ефективни услуги, представляващи начин за изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания от страна на търговците с енергия, ЕСКО договорите са вид финансова схема за насърчаване за енергийна ефективност. В § 1, т. 31 от Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ е дадено легално определение на понятието „схеми за насърчаване за енергийната ефективност“, по силата на което това е всеки инструмент, схема или механизъм, който насърчава повишаването на енергийната ефективност.

Съгласно чл. 72 от ЗЕЕ, ЕСКО договорите имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради, предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, като възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото на изпълнителя възнаграждение се извършват за сметка на реализираните икономии на енергия.

Членовете на българския Алианс за енергийна ефективност (Bulgarian Alliance for Energy Efficiency) изпълняват 95 % от договорите за енергийна ефективност в България. Независимо че пазарът е доста активен, някои от пречките все още не са отстранени. Процесът на разработване на проекти често страда от липса на ресурси за проучване на осъществимостта и за изготвяне на анализи с многовариантни решения, като това забавя процеса на разработване дори на надеждни проектни предложения. Стриктните изисквания и сложната система от регулации също възпрепятстват тръжните процедури, като същевременно липсата на стандартизация на договорите увеличава оперативните разходи. Въпреки че в България се очаква стабилен ръст на пазара на обновяване до 2030 г., публичното безвъзмездно финансиране няма да е достатъчно. За да се достигне пълният потенциал, трябва да се отключат частни инвестиции. Възможно решение е създаването на специализиран фонд или агенция за ЕСКО, които да доведат до окрупняване и да подпомогнат осигуряването на капитал.

Договори за енергийноективни услуги;

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийноективните услуги имат за цел комбиниране на доставката на енергия с енергоективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийноективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени между задължените лица – търговци с енергия и крайни клиенти на енергия (каквито са и общините) и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ективност, определени в Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Европейски фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ);

Съвместна инициатива на Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за мобилизиране на частно финансиране за стратегически инвестиции. ЕФСИ представлява гаранция в размер на 16 милиарда евро от бюджета на ЕС, и допълнително 5 милиарда евро, предоставени от собствения капитал на ЕИБ, с цел да се отключат допълнителни инвестициите в размер на поне 315 милиарда евро, за период от 3 години. Целта е да се намали риска при проектите за развитие, да се ускори частното финансиране и да се постигне максимално увеличение на ективността на финансовите ресурси. От 2021 този фонд ще бъде заменен от фонда InvestEU, за периода от 2021 до 2027. 4 Целта на Европейската комисия е да опрости допълнително достъпа до публичнофинансиране и да го направи по – ективен и по – гъвкав чрез създаване на консултантски център и богата база данни за изпълнени проекти.

✓ Програмата InvestEU:

- Покрива периода от 2021 до 2027 като мобилизира обществени и частни инвестиции чрез гаранции от бюджета на ЕС в размер на 38 милиарда евро;

- Състои се от фонд, консултантски център, съвет и портал, който предоставя лесен достъп до база данни;

- Размер на инвестициите: Устойчива инфраструктура – 11,5 милиарда евро; Проучвания, иновации и дигитализация – 11,25 милиарда евро; Малки и средни предприятия – 11,25 милиарда евро; Инвестиции в социалния сектор и развиване на умения – 4 милиарда евро.

-

Европейския фонд за енергийна ективност (ЕФЕЕ);

Предоставя възможност за финансиране под формата на публично – частно партньорство, предоставено от ЕК, за да се подкрепи изпълнението на целите на Енергийния съюз. Фондът осигурява директно финансиране или насочва ресурсите чрез финансови институции, като работи в партньорство със субекти на общинско, местно или регионално равнище. Инструментът предоставя целево финансиране (както с дългови, така и с капиталови инструменти), основно за проекти за енергийна ективност, но също така и за проекти за използване на възобновяеми енергийни източници и за чист градски транспорт. Бенефициенти са общинските, местните и регионалните власти, или субекти, функциониращи от тяхно име и за тяхна сметка. Фондът е учреден през 2011 г. с общ обем 265 милиона евро. Заедно с това, Европейската инвестиционна банка предоставя рамкови заеми на градове и общини за

финансиране на конкретни единични проекти в големи мащаби, които надхвърлят 25 милиона евро. Първоначалната подкрепа за такива проекти обикновено привлича и други инвеститори. Проектите обикновено са свързани с инфраструктура, енергийна ефективност, възобновяема енергия, транспорт и обновяване на градската среда и предоставят гъвкави възможности за финансиране на общинските власти.

Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР):

Механизмите за финансиране на устойчивата енергия на ЕБВР подпомагат местните банки, лизинговите компании и институциите за микрофинансиране в разрастването на дейностите им по финансиране на енергийната ефективност. Тези механизми осигуряват на общините дългосрочно финансиране и интегрирана помощ за разработване на проекти, най-вече в източна Европа. От 2006 г. ЕБВР е предоставила над 80 000 заема в размер на над 3 милиарда евро в 22 страни.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Настоящата Програма е пряко обвързана с „Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от ВИЕ и биогорива в Община Искър за периода 2022 – 2031 година“ и „Програма за енергийна ефективност на Община Искър за периода 2021 – 2030 г.“. Комплектът от програми в областта на ЕЕ и ВИЕ са в непрекъсната релативна връзка, като изпълнението им следва да бъде планово и в синхронизиран график. Основните цели при паралелното изпълнение на двете програми са:

- ✓ Постоянното и планово намаляване на използването на доставени енергия и горива от конвенционални източници на територията на Община Искър;
- ✓ Намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух;
- ✓ Увеличаване на производството на енергия от ВИ – „зелена енергия“, за задоволяване на собствени нужди на обекти, собственост на Община Искър;
- ✓ Създаване на качествено подобрени условия на живот в Община Искър;
- ✓ Непрекъснато подобряване на градската среда;
- ✓ Намаляване на риска за здравето на населението;
- ✓ Създаване на по – добри условия за развитие на конкурентоспособността на местния бизнес в „зелена среда“.

Наблюдението и отчитането на настоящата програма се извършва от общинският съвет, който определя достигнатите нива на потребление на енергия от ВИ на територията на общината, вследствие изпълнението на програмата. Програмата се отчита пред областния управител и Изпълнителния директор на АУЕР. За успешния мониторинг на програмите е необходимо да се прави периодична оценка на постигнатите резултати, като се съпоставят получените ползи с вложените финансови средства, което служи като основа за определяне на ефективността от реализацията на проектите.